

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پزشکی

عنوان:

**بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی از ملاحظات اخلاقی استفاده از فضای
مجازی در امور حرفه ای در دانشگاه علوم پزشکی تهران**

پایان نامه پزشکی مقطع دکترای عمومی پزشکی

نگارنده:

پروانه صمدی

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر پونه سالاری

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر فریبا اصغری

خرداد ماه ۱۳۹۹

بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی از ملاحظات اخلاقی استفاده از فضای مجازی در امور

حرفه ای در دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه: فضای مجازی در پزشکی مدرن امروز نقش بسیار پررنگی دارد. محیط های مجازی در حرفه ای پزشکی در کنار فواید بسیار از جمله تسهیل تبادل اطلاعات در سطحی گسترده، تسهیل، تسریع و تقویت رابطه پزشک و بیمار، افزایش آگاهی عمومی در حوزه مسائل پزشکی و پوشش وسیع تر خدمات بهداشتی و درمانی، خطرات و مضراتی نیز به همراه دارد که می توان تخطی از رعایت اصول رفتار حرفه ای پزشکی از جمله عدم رعایت رازداری و حریم خصوصی بیماران را مثال زد که می تواند اعتماد عموم جامعه را نسبت به پزشکان خدشه دار کند و بر ارتباط پزشک و بیمار اثرات سوء بگذارد؛ به همین علت در مراکز پزشکی در سراسر جهان از جمله دانشگاه علوم پزشکی تهران، گایدلاین های متعددی محتوی اصول رفتار حرفه ای در فضای مجازی تدوین شده است و در پژوهش های متعددی عملکرد پزشکان و دانشجویان پزشکی در فضای مجازی مورد بررسی قرار گرفته است. در این پژوهش هدف بر آن بوده است که شیوع و علل استفاده از فضای مجازی توسط دانشجویان پزشکی تعیین شود و نگرش و تا حدی دانش آنان در رابطه با رعایت اصول رفتار حرفه ای پزشکی در فضای مجازی مورد بررسی قرار گیرد. پیش بینی می شود که در انتهای این مطالعه بتوان با استفاده از نتایج موجود و مشخص شدن آگاهی و نگرش دانشجویان، راهکارهایی برای افزایش آگاهی دانشجویان پزشکی در زمینه رفتار حرفه ای در فضای مجازی پیشنهاد کرد.

روش کار: این مطالعه، یک پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی است که در آن نگرش دانشجویان پزشکی در دوره کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی تهران در مورد رعایت اصول رفتار حرفه ای در فضای مجازی با استفاده از پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت؛ قسمت اول پرسشنامه مربوط به اطلاعات دموگرافیک بود. در قسمت دوم،

شامل دو بخش سوالات کلی در مورد استفاده از شبکه های اجتماعی و تا حدی ارزیابی دانش و ارزیابی نگرش بود. پس از ارزیابی روایی و پایایی، پرسشنامه بر روی سایت پرس لاین بارگزاری و برای ۱۳۰ نفر از دانشجویان ارسال شد که ۹۹ پرسشنامه پر شده دریافت شد.

یافته ها: در این مطالعه همه دانشجویان از شبکه های اجتماعی استفاده می کردند و اکثریت آنان استفاده روزانه و شخصی داشتند؛ اما تنها حدود یک سوم از آنان راهنمای رفتار حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی تهران در فضای مجازی را مطالعه و یا در درس اخلاق پزشکی آموزش دیده بودند. درصد کمی از دانشجویان شاهد رعایت رفتار حرفه ای در فضای مجازی بودند؛ مخصوصا در ارتباط با پست های خصوصی اساتید. ارتباط معناداری بین نمره کلی پرسشنامه و جنس دانشجویان، سال تحصیلی، مدت زمان استفاده از شبکه های اجتماعی در طول روز، دفعات سرزدن به این شبکه ها در طول روز، آشنایی با راهنمای رفتار حرفه ای در فضای مجازی دانشگاه و گذراندن مبحثی در این خصوص در کلاس اخلاق پزشکی دیده نشد.

نتیجه گیری: با توجه به میانگین نمره کلی که کمتر از کف نمره محاسبه شده برای این پرسشنامه بود به نظر می رسد دانشجویان نگرش درستی نسبت به چگونگی رفتار حرفه ای در فضای مجازی ندارند. توصیه می شود جهت افزایش آگاهی دانشجویان پزشکی از اصول رفتار حرفه ای در فضای مجازی گام هایی مانند بهبود و گسترش گاید لاین های موجود و آموزش گسترده تر در درس اخلاق پزشکی، برداشته شود.

واژه های کلیدی: فضای مجازی؛ جامعه ی پزشکی؛ رفتار حرفه ای؛ رازداری.